

УДК: 616.24-002.5-085.2/3:615.33-036.8

В. П. Мельник², О. В. Панасюк², О. О. Петренко¹,¹Київський університет імені Бориса Грінченка²ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ»

ВІДМОВА ВІД ТЮТЮНОПАЛІННЯ ЯК ЗАХІД ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ОРГАНІВ ДИХАННЯ СЕРЕД МОЛОДІ

*В ході роботи проаналізовано результати проведення туберкулінової проби Манту з 2 ТО у 5500 студентів вищих навчальних закладів м. Києва та обліково-звітні форми здоров'я № 08 та № 33 157 студентів, що хворіли на активний туберкульоз легень в період з 1996 по 2011 роки. Встановлено негативний вплив та стаж тютюнопаління на інфікування МБТ, ризик якого збільшується на 26 %, а також на захворюваність на туберкульоз, частота якого зростає на 42,6 %. **Ключові слова:** тютюнопаління, туберкульоз.*

Постановка проблеми. Дотримання здорового способу життя серед молоді є запорукою здорової нації, адже вплив шкідливих звичок, що дедалі активніше «збагачують» наше життя на органи та системи організму, які ще формуються, складно переоцінити.

Аналіз останніх досліджень і публікацій по даній проблемі. Пристрасть до тютюнопаління, яке є найпоширенішою шкідливою звичкою серед значної частини населення часто формується у підлітковому віці, коли, як правило, власного обміркованого ставлення до нього ще не відбулося, а розглядається воно під призою бажання віднайти своє місце у соціумі, стати «своїм серед чужих». Встановлено, що до 13-річного віку цією пагубною звичкою охоплено 12,9 % дітей. Серед 16-річних підлітків уже 24,2 % осіб є тютюнопаліями [1].

Ускладнює ситуацію по зазначеній проблемі той факт, що паління тютюну у чистому вигляді практично відсутнє, а йде мова про паління цигарок, які окрім нього містять цілу низку домішок, що згубним чином впливають на всі без винятку органи та системи людського організму. Доведено вплив паління цигарок на виникнення захворювань серцево-судинної, травної, нервової систем, опорно-рухового апарату, злоякісних новоутворень [1; 3].

Найбільше від впливу компонентів диму цигарок страждають органи дихання. Не викликає жодного сумніву їх етіопатогенетичний вплив у виникненні цілого ряду захворювань бронхіального дерева та легеневої тканини, об'єднаних в поняття «хронічне обструктивне захворювання легень». Запальні процеси слизових оболонок дихальних шляхів, обструкція бронхіального дерева, порушення мукоциліарного

кліренсу, зниження активності сурфактанту – це далеко не повний перелік змін, якими курці можуть завдячувати своїм щоденним інгаляціям цигаркового диму [3-4].

Небезпека виникнення зазначених процесів набуває особливої актуальності в умовах епідемії туберкульозу, яка має місце в Україні з 1995 року, оскільки створює сприятливе підґрунтя для його виникнення. Відповідно до даних МОЗ України, соціальна структура хворих із вперше встановленим діагнозом активного туберкульозу в 2012 році у 1,4 % була представлена студентами (431 особа) та 1,8 % – учнями (543 особи), що лише незначною мірою поступається аналогічному показнику серед осіб без постійного місця проживання – 2,0 % (908 осіб) і обумовлює актуальність зазначеної проблеми серед молоді [2].

Метою роботи було вивчення впливу тютюнопаління на інфікування мікобактерією туберкульозу (МБТ) та захворюваність на туберкульоз серед студентів м. Києва.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ході роботи було проаналізовано результати проведення туберкулінової проби Манту з 2 ТО у 5500 студентів ВНЗ м. Києва та обліково-звітні форми здоров'я № 08 та № 33 157 студентів хворих на активний туберкульоз, що проходили стаціонарне або амбулаторне лікування в Київській міській туберкульозній лікарні № 1 з диспансерним відділенням у період з 1996 по 2011 роки.

З охоплених проведенням проби Манту 5500 студентів 1820 (33 %) мали стаж тютюнопаління від 2 до 12 пачко/років (в середньому $5,5 \pm 0,3$ пачко/роки). Інфікованість МБТ, що створює підґрунтя до захворювання на туберкульоз, серед студентів коливалася від 38 % у 1996 році до 72 % - у 2011 році (рис. 1).

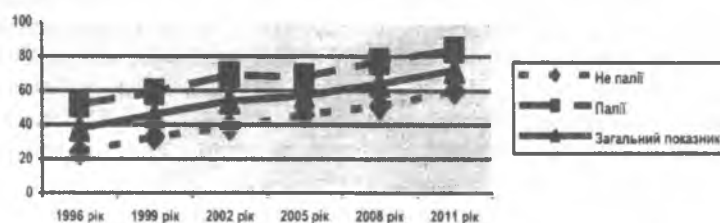

Рис. 1. Динаміка інфікованості МБТ серед студентів вищих навчальних закладів м. Києва залежно від тютюнопаління (у %)

Як видно з даних, представлених на рис. 1, питома вага інфікованості МБТ за увесь період дослідження серед студентів-тютюнопаліїв переважала порівняно з такими, що цієї шкідливої звички не мали. В середньому серед тютюнопаліїв зазначений показник був вищим на $26 \pm 0,7$ %. Виявлено також залежність між інфікуванням МБТ та стажом тютюнопаління, який зростав на 10 % починаючи з 3-х пачко/років кожні 3 роки. Стаж тютюнопаління в 2 пачко/роки на частоту інфікування МБТ суттєво не впливав.

Серед 157 студентів м. Києва, що хворіли на активний туберкульоз, було 96 осіб чоловічої та 61 – жіночої статі. Тютюнопаліями з-поміж зазначеної кількості спостережуваних виявилось відповідно 72 (75 %) та 40 (65,6 %) осіб. Таким чином, захворюваність на туберкульоз серед студентської молоді, що палить в 3-4 рази вища, ніж з-поміж їх колег, що цієї звички не мають.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Дотримання студентською молоддю здорового способу життя, зокрема відсутність звички до тютюнопаління, внаслідок збереження природної резистентності організму до хвороб, дозволяє зменшити ризик інфікування МБТ та захворювання на туберкульоз. Зважаючи на ризик інфікування мікобактерією туберкульозу та захворювання на туберкульоз серед молоді м. Києва, пропаганда здорового способу життя, організація заходів, спрямованих на боротьбу з палінням має бути однією з першочергових задач держави, соціальних організацій та освітньо-виховних закладів.

ДЖЕРЕЛА:

1. Слипченко Н.С. Вплив паління на функцію зовнішнього дихання, показники якості життя в підлітків / *Педіатрія, неонатологія* // Вінниця. 2012 р. 170 с.
2. Туберкульоз в Україні. Аналітико-статистичний довідник за 2001-2012 роки / Київ: Медицина. 2013 р. – 128 с.
3. Adams R., Wakefield M., Wilson D. Quality of life in asthma: a comparison of community and hospital asthma patients // *J. Asthma*. – 2001. – № 38(3). – P.205-214.

Мельник В.П., Панасюк А.В., Петренко А.А. ОТКАЗ ОТ ТАБАКОКУРЕНИЯ КАК СРЕДСТВО СОХРАНЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ ОРГАНОВ ДЫХАНИЯ СРЕДИ МОЛОДЕЖИ. В ходе работы изучены результаты проведения туберкулиновой пробы Манту с 2 ТЕ у 5500 студентов ВУЗов г. Киева и учетно-отчетные формы здоровья № 08 и № 33 157 студентов, которые болели активным туберкулезом легких в период с 1996 по 2011 года. Установлено отрицательное воздействие табакокурения и его стаж на инфицирование МБТ, риск которого увеличивается на 26 %, а также на заболеваемость

туберкульозом, частота которого возрастает на 42,6 %. **Ключевые слова:** табакокурение, туберкулез.

*Melnyk V.P., Panasyuk O.V., Petrenko O.O. DISCLAIMER SMOKING AS A MEASURE OF HEALTH RESPIRATORY AMONG YOUTH. In the course was be analysis of results tuberculin Mantoux test in 5500 students in Kyiv and accounting and reporting forms health № 08 and № 33 157 students were sick with active pulmonary tuberculosis from 1996 to 2011. Found negative effects of smoking and its experience in the infection of MBT, the risk of which is increased by 26 %, as well as the incidence of tuberculosis, the frequency of which increased by 42,6 %. **Keywords:** smoking, tuberculosis.*

УДК 379.85

О. Д. Мойсак,
Київський університет імені Бориса Грінченка

ЄДНІСТЬ ОСВІТИ І СОЦІАЛІЗАЦІЇ В СТАНОВЛЕННІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ

*В статті розглянута суть понять соціальна екологія та екологія людини; основні проблеми формування екологічної свідомості особистості через освіту і соціалізацію. **Ключові слова:** екологічна свідомість, соціалізація, ноосфера, соціальна екологія.*

Постановка проблеми. Становлення індивідуальної екологічної свідомості на різних етапах придбання знань – складний процес, невіддільний від становлення особистості в цілому, який не вичерпується можливостями якого-небудь окремого напряму придбання освіти, наприклад, вивченням природничих дисциплін, а пов'язаний з усім різноманіттям навчально-пізнавальної діяльності індивіда. Тим не менш, в тій мірі, в якій освітній процес спирається на навчально-пізнавальну діяльність як на провідну, саме навчання стає основним джерелом формування екологічної свідомості і поведінки студентів. Визнання цього положення все в більшій мірі оснащується досягненнями теорії, розширенням спектру методичних розробок та досвідом практичних працівників. Тим не менш, поряд з питаннями, що вже потрапили у сферу наукового осмислення та методичного опрацювання, виникають і актуалізуються такі, які не були розглянуті адекватно своїй значимості. В їх числі правомірно позначити дослідження зв'язків навчання з соціальною реалізацією освітніх придбань в становленні екологічної свідомості особистості. Проблема, яка виявляється у такому звучанні, достатньо складна та багатогранна,